

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н.
КАРАЗІНА

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

з дисципліни

«ОРГАНІЗАЦІЯ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ»

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

спеціальність 242 «Туризм»

освітня програма «Міжнародний туристичний бізнес»

вид дисципліни обо'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач: к.е.н., доцент, доцент Шамара І. М.

1. Навчальний контент:

1.1. Розділ 1. Основні поняття та принципи організації індустрії туризму

Тема 1. Основні поняття з організації туризму.

Етапи організації світового туризму.

Сучасні підходи до визначення туризму.

Статистичне визначення туризму.

Визначення туризму за законодавством України.

Визначення понять подорож; екскурсант; турист; туристський продукт; туристська індустрія.

Передумови розвитку туризму. Історичні етапи розвитку туризму.

Тема 2. Туристські підприємства, класифікація, етапи створення

Основні цілі та порядок створення і функціонування туристських підприємств. Види туристських підприємств та їх особливості.

Принципи організації їх діяльності.

Тема 3. Міжнародне регулювання туристичної діяльності

Міжнародний рівень організації туризму.

Мета й основні завдання регулювання туристської діяльності на міжнародному рівні.

Міжнародні організації, які координують туристську діяльність.

Роль UNWTO в координації і регулюванні туристської діяльності.

Основні міжнародні документи, що регламентують туристську діяльність.

Сутність міжнародних туристських заходів.

Правила організації і проведення заходів виставочної індустрії.

Основні цілі й завдання участі туристських підприємств у виставках.

Тема 4. Державне регулювання туристичної діяльності в Україні

Державний рівень організації туризму. Характеристика існуючих систем державного регулювання туристської діяльності в різних країнах світу. Державні органи регулювання туристської діяльності в Україні. Туристська політика в Україні та її основні положення. Основні законодавчі й нормативно-правові акти у сфері туризму, що діють в Україні. Основні важелі впливу держави на туристичну діяльність. Сутність туристських формальностей.

Розділ 2. Туристичний ринок та його сегментація

Тема 5. Сучасний туристичний ринок.

Сучасний туристський ринок. Туристський попит і туристська пропозиція, їх особливості. Поняття еластичності попиту. Туристський кругообіг. Економічні закономірності функціонування туристського ринку (закон вартості, закон попиту і пропозиції та ін.). Механізм функціонування туристського ринку. Конкуренція як основний стимул розвитку туристської індустрії. Конкурентні переваги туристських підприємств. Основні напрямки підвищення конкурентоспроможності підприємств туристської індустрії.

Тема 6. Структура туристичної індустрії.

Функції туроператорів, як суб'єктів туристської індустрії.

Транспорт, як засіб забезпечення туристської діяльності. Місце і роль транспорту в організації туристської діяльності.

Класифікація засобів розміщення. Класифікація готельних підприємств і загальні вимоги до них. Організація надання основних послуг і додаткового сервісу в готелях. Організація управління готелями і готельними комплексами. Поняття про готельні ланцюги.

Загальна характеристика і типи систем харчування. Режими харчування туристів.

Підприємства харчування, їх класифікація та стисла характеристика. Поняття про ресторанні ланцюги.

Поняття екскурсійного обслуговування. Види екскурсій. Характеристика установ, які здійснюють екскурсійне обслуговування.

Загальна характеристика системи страхування. Види страхування, що застосовуються в туризмі.

Ринок розваг. Ринок додаткових послуг.

Тема 7. Туристичні регіони світу та їх стисла характеристика.

Стан розвитку туризму у світі.

Сучасний підхід до формування туристських регіонів світу.

Загальна характеристика туристських регіонів світу.

Тема 8. Формування туристського ринку України

Сучасний стан розвитку туризму в Україні.

Загальна характеристика туристських ресурсів України та їх екологічного стану.

Рациональне використання туристських ресурсів.

Забезпечення захисту та безпеки туристів.

Основні проблеми та перспективи розвитку туризму в Україні. Активізація міжнародної туристської діяльності України як складової зовнішньоекономічної діяльності.

2. Плани практичних (семінарських) занять для лабораторних робіт, самостійної роботи.

Тема 1. Основні поняття з організації туризму

План:

1. Вивчення лекції на тему: «Основні поняття з організації туризму», ознайомлення з додатковою літературою.

Завдання: підготовка до написання есе «Туризм в сучасному світі, його значення та перспектив»

Рекомендована література:

1. Любіцева О. О. Туризмознавство : вступ до фаху: підручник / О. О. Любіцева, В. К. Бабарицька. – К. : Київський університет, 2008. – 335 с.
2. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання п'яте / за наук. ред. проф. Матвійчук Л.Ю. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2019. 320 с.
3. Парфіненко А. Ю. Туристичне країнознавство : Підручник / А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров, О.О.Любіцева. – 2-ге вид., переробл і доповн. – К. : Знання, 2015. – 551 с.

Тема 2. «Туристські підприємства, класифікація, етапи створення»

План:

1. Основні цілі та порядок створення і функціонування туристських підприємств.
2. Види туристських підприємств та їх особливості.
3. Принципи організації їх діяльності

Завдання: підготовка до виступів з доповідями за вказаними темами

Рекомендована література:

1. Любіцева О. О. Туризмознавство : вступ до фаху: підручник / О. О. Любіцева, В. К. Бабарицька. – К. : Київський університет, 2008. – 335 с.
2. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання п'яте / за наук. ред. проф. Матвійчук Л.Ю. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2019. 320 с.
3. Парфіненко А. Ю. Туристичне країнознавство : Підручник / А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров, О.О.Любіцева. – 2-ге вид., переробл і доповн. – К. : Знання, 2015. – 551 с.

Тема 3. «Міжнародне регулювання туристичної діяльності»

План:

1. Державний рівень організації туризму.
2. Характеристика існуючих систем державного регулювання туристської діяльності в різних країнах світу.
3. Державні органи регулювання туристської діяльності в Україні. Туристська політика в Україні та її основні положення.

4. Основні законодавчі й нормативно-правові акти у сфері туризму, що діють в Україні.
5. Основні важелі впливу держави на туристичну діяльність.
6. Сутність туристських формальностей.

Завдання: підготовка до виступів з доповідями за вказаними темами.

Рекомендована література:

1. Любіцева О. О. Туризмознавство : вступ до фаху: підручник / О. О. Любіцева, В. К. Бабарицька. – К. : Київський університет, 2008. – 335 с.
2. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання п'яте / за наук. ред. проф. Матвійчук Л.Ю. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2019. 320 с.
3. Парфіненко А. Ю. Туристичне країнознавство : Підручник / А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров, О.О.Любіцева. – 2-ге вид., переробл і доповн. – К. : Знання, 2015. – 551 с.

Тема 4. «Державне регулювання туристичної діяльності в Україні»

План:

1. Державний рівень організації туризму.
2. Характеристика існуючих систем державного регулювання туристської діяльності в різних країнах світу.
3. Державні органи регулювання туристської діяльності в Україні.
4. Туристська політика в Україні та її основні положення.
5. Основні законодавчі й нормативно-правові акти у сфері туризму, що діють в Україні. Основні важелі впливу держави на туристичну діяльність.
6. Сутність туристських формальностей.

Завдання: підготовка до виступів з доповідями за вказаними темами.

Рекомендована література:

1. Александрова С. А. Детермінанти розвитку туризму : колективна монографія / С. А. Александрова, Н. М. Богдан, Л. А. Нохріна ; за заг. ред. І. М. Писаревського ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 159 с.
  2. Брусільцева Г. М., Зима О. Г. Правове регулювання туристичної діяльності : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 214 с.
- Влащенко Н. М. Інноваційні технології у ресторанному, готельному господарстві та туризмі : навч. посібник; Харків. нац. ун-т міськ. госпва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 373 с.

Тема 5. «Сучасний туристичний ринок»

План:

1. Механізм функціонування туристського ринку.
2. Конкуренція як основний стимул розвитку туристської індустрії.

3. Конкурентні переваги туристських підприємств.
4. Основні напрямки підвищення конкурентоспроможності підприємств туристської індустрії.

Завдання: підготовка до опитування за вказаним планом.

Рекомендована література:

1. Александрова С. А. Детермінанти розвитку туризму : колективна монографія / С. А. Александрова, Н. М. Богдан, Л. А. Нохріна ; за заг. ред. І. М. Писаревського ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 159 с.
2. Брусільцева Г. М., Зима О. Г. Правове регулювання туристичної діяльності : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 214 с.
3. Влащенко Н. М. Інноваційні технології у ресторанному, готельному господарстві та туризмі : навч. посібник; Харків. нац. ун-т міськ. госпва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 373 с.

Тема 6. : «Структура туристичної індустрії»

План:

1. Суб'єкти туристичного ринку.
2. Механізми функціонування туристичного ринку.
3. Тур як специфічний продукт туристичного ринку.
4. Види туристичних маршрутів.

Завдання: підготовка до опитування за вказаним планом.

Рекомендована література:

1. Александрова С. А. Детермінанти розвитку туризму : колективна монографія / С. А. Александрова, Н. М. Богдан, Л. А. Нохріна ; за заг. ред. І. М. Писаревського ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 159 с.
2. Брусільцева Г. М., Зима О. Г. Правове регулювання туристичної діяльності : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 214 с.
3. Влащенко Н. М. Інноваційні технології у ресторанному, готельному господарстві та туризмі : навч. посібник; Харків. нац. ун-т міськ. госпва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 373 с.

Тема 7. «Туристичні регіони світу та їх характеристика»

План:

1. Стан розвитку туризму у світі.
2. Сучасний підхід до формування туристських регіонів світу.
3. Загальна характеристика туристських регіонів світу.

Завдання: підготовка до опитування за вказаним планом.

Рекомендована література:

1. Александрова С. А. Детермінанти розвитку туризму : колективна монографія / С. А. Александрова, Н. М. Богдан, Л. А. Нохріна ; за заг. ред. І. М. Писаревського ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 159 с.
2. Брусільцева Г. М., Зима О. Г. Правове регулювання туристичної діяльності : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 214 с.
3. Влащенко Н. М. Інноваційні технології у ресторанному, готельному господарстві та туризмі : навч. посібник; Харків. нац. ун-т міськ. госпва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 373 с.

Тема 8. «Формування туристського ринку України»

План:

1. Сучасний стан розвитку туризму в Україні.
2. Загальна характеристика туристських ресурсів України та їх екологічного стану.
3. Раціональне використання туристських ресурсів.
4. Забезпечення захисту та безпеки туристів.
5. Основні проблеми та перспективи розвитку туризму в Україні.
6. Активізація міжнародної туристської діяльності України як складової зовнішньоекономічної діяльності.

Завдання: підготовка до опитування за вказаним планом.

Рекомендована література:

1. Александрова С. А. Детермінанти розвитку туризму : колективна монографія / С. А. Александрова, Н. М. Богдан, Л. А. Нохріна ; за заг. ред. І. М. Писаревського ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 159 с.
2. Брусільцева Г. М., Зима О. Г. Правове регулювання туристичної діяльності : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 214 с.
3. Влащенко Н. М. Інноваційні технології у ресторанному, готельному господарстві та туризмі : навч. посібник; Харків. нац. ун-т міськ. госпва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 373 с.

Індивідуальні завдання:

Планом не передбачено

3. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань, вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт, передбачених навчальним планом, після атестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни :

1. Етапи організації світового туризму.
2. Сучасні підходи до визначення туризму.
3. Статистичне визначення туризму.
4. Визначення туризму за законодавством України.
5. Визначення понять подорож; екскурсант; турист; туристський продукт; туристська індустрія.
6. Передумови розвитку туризму. Історичні етапи розвитку туризму.
7. Основні цілі та порядок створення і функціонування туристських підприємств. Види туристських підприємств та їх особливості.
8. Принципи організації їх діяльності.
9. Міжнародний рівень організації туризму.
10. Мета й основні завдання регулювання туристської діяльності на міжнародному рівні.
11. Міжнародні організації, які координують туристську діяльність.
12. Роль UNWTO в координації і регулюванні туристської діяльності.
13. Основні міжнародні документи, що регламентують туристську діяльність.
14. Сутність міжнародних туристських заходів.
15. Правила організації і проведення заходів виставочної індустрії.
16. Основні цілі й завдання участі туристських підприємств у виставках.
17. Державний рівень організації туризму.
18. Характеристика існуючих систем державного регулювання туристської діяльності в різних країнах світу.
19. Державні органи регулювання туристської діяльності в Україні.
20. Туристська політика в Україні та її основні положення.
21. Основні законодавчі й нормативно-правові акти у сфері туризму, що діють в Україні.
22. Основні важелі впливу держави на туристичну діяльність.
23. Сутність туристських формальностей.
24. Сучасний туристський ринок.
25. Туристський попит і туристська пропозиція, їх особливості.
26. Поняття еластичності попиту.
27. Туристський кругообіг.
28. Економічні закономірності функціонування туристського ринку (закон вартості, закон попиту і пропозиції та ін.).
29. Механізм функціонування туристського ринку.
30. Конкуренція як основний стимул розвитку туристської індустрії. Конкурентні переваги туристських підприємств.
31. Основні напрямки підвищення конкурентоспроможності підприємств туристської індустрії.
32. Функції туроператорів, як суб'єктів туристської індустрії.
33. Транспорт, як засіб забезпечення туристської діяльності.
34. Місце і роль транспорту в організації туристської діяльності.
35. Класифікація засобів розміщення. Класифікація готельних підприємств і загальні вимоги до них.
36. Організація надання основних послуг і додаткового сервісу в готелях. Організація управління готелями і готельними комплексами.

